

Celem projektu jest zbadanie działalności zawodowej architektów, budowniczych i inżynierów pochodzenia francuskiego w XVIII w. na terenie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Projekt ma za zadanie szczegółowe rozpoznanie przyczyn i dróg ich podróży na ziemię polskie i litewskie, alternatywnych modeli kariery, przekroju społecznego dysponentów (od dworu królewskiego przez stan szlachecki i organizacje kościelne), procesu budowania ich wpływów politycznych wśród elit państwa oraz geografii działalności. Podstawą badań będzie starannie wyselekcjonowana grupa przedstawicieli środowiska budowlanego, którzy przybyli w podanym wyżej okresie wprost albo pośrednio z Francji, byli wykształceni w szkołach francuskich lub posługiwali się językiem francuskim jako pierwszym. Za ramy czasowe projektu przyjęłam odpowiednio: panowanie Jana III Sobieskiego i oddziaływanie jego inicjatyw artystycznych (koniec XVII i pierwsze lata XVIII wieku) oraz koniec panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego oraz III rozbiór Rzeczypospolitej (1795) jako moment znacznego zmniejszenia się mecenatu artystycznego. Obszar geograficzny projektu obejmuje ziemie Korony i Litwy w XVIII wieku, z wyłączeniem terytorium dawnej Rusi Koronnej (współczesnej Ukrainy), z uwagi na brak dostępu do archiwów i materiału zabytkowego ze względu na prowadzone tam działania wojenne.

Istotne jest położenie nacisku na badanie modeli kariery zawodowej architektów i budowniczych wykształconych we Francji. Podczas gdy historia wiedzy, metod i narzędzi pracy inżynierów była przedmiotem licznych badań, ich kariery w tej dziedzinie pozostają w dużej mierze nieznane i nieopracowane, co prowadzi do wielu nadużyć i nieścisłości ze strony badaczy. Każdy z omawianych twórców zależny był od systemu klientalnego, zatrudniony był na konkretnym dworze, otrzymywał konkretne zadania i wynagrodzenie. Zawód architekta i inżyniera nierozzerwalnie wiąże się z mobilnością, konstytuującą tożsamość inżynierów poprzez tułaczki uzasadnione książęcymi żądaniami i poszukiwaniem mecenasów, a więc z budowaniem zawodowego *habitusu* podróży. Zbadanie tych aspektów będzie kluczowym zadaniem tego projektu.